

Løngab i 3F's fag og brancher

2023-2021

3F Gør dig
stærkere

Forord

Af 3F's Faglige og politiske grundlag, vedtaget på kongressen i 2022, fremgår det, at 3F skal arbejde for, at "uligelønnen fjernes".

3F's Ligestillingspolitiske udvalg ønsker at blive klogere på handlemulighederne og én af forudsætningerne for en offensiv indsats er at kunne arbejde på baggrund af viden og fakta. Derfor udarbejder udvalget en årlig statistik indenfor 3F's fag og brancher med henblik på at kunne følge løngabets udvikling i 3F's fag og brancher.

Løngabsstatistikken her, kaldet for 2023/2021 er baseret på Danmarks Statistiks tal for 3F-medlemmernes løn i hele år 2021. Disse tal blev tilgængelige december 2022 og bearbejdet i januar 2023.

I dette års statistik har 3F for første gang også indkredset løngabet mellem homoseksuelle og heteroseksuelle medlemmer. Baggrunden herfor

er dels, at forbundet de sidste år har opprioriteret arbejdet med LGBT+ ligestilling og dels, at andres undersøgelser har vist lidt overraskende resultater.

Den øvrige del af undersøgelsen hviler på samme beregningsgrundlag som de øvrige års undersøgelser. Løngabet opgives i % af mænds løn. Er løngabet f.eks. 15 %, betyder det, at gennemsnitslønnen for kvinder i en given kategori er 15 % lavere end mænds gennemsnitsløn i samme kategori.

Eksempel: Hvis mænds gennemsnitsløn er kr. 100 og kvinders er kr. 85, er løngabet 15 %. Andre udregner løngabet i forhold til kvinders løn. Man skal altså være opmærksom på, om tallene er sammenlignelige med andre forbunds statistikker.

Lønbegrebet, der er brugt i undersøgelsen, har Ligestillingspolitiske udvalg besluttet er "standardbe-

regnet timefortjeneste”. Det er det lønbegreb, der er enighed om blandt eksperter, der arbejder med ligeløn at bruge, idet det er det mest retvisende. Ligestillingspolitisk udvalg har drøftet fordele og ulemper i samråd med Steen Jørgensen, det daværende LO, der var med i Lønkommissionen. Der er fuld enighed om, at det er det absolut mest anvendelige (definition ses i bilag bagerst).

Opdelingerne på løngabsmålingerne er fremkommet ved et samspil mellem, hvad 3F's grupper i Ligestillingspolitisk udvalg gerne ville have tal på og hvad der var realistisk, Danmarks Statistik kunne måle på. Der er valgt de samme opdelinger i år, idet det så er nemt at sammenligne udviklingen. Når der ingenting står ud for en gruppering, er det, fordi det af diskretionshensyn ikke må opgives. Der bliver større og større krav til diskretion og der er derfor i de nyere løngabsundersøgelser færre og færre tal.

Det er mit håb, at løngabsundersøgelsen BÅDE kan bidrage til inspiration til konkrete tiltag til at reducere løngabet OG til at snakke mere åbent, nysgerrigt og undrende om løn. Det er der brug for, for som det fremgår, er løngabet gået den forkerte vej!

En retfærdig løn, der ikke er defineret af køn, er et fælles anliggende og ikke et individuelt problem.

Jeg ønsker god arbejdslyst til os alle.

Januar 2023

Tina Christensen,
Ligestillingsansvarlig
Næstformand 3F

Det gennemsnitlige løngab, for hele 3F's samlede område, er for løn, der udbetalt i 2021 til medlemmerne, 12,25 %.

Det vil sige, at kvindelige 3F-medlemmer i gennemsnit pr. time har tjent 12,25 % mindre end mandlige 3F-medlemmer.

Udtrykt på en anden måde: når en mand har tjent 100 kr., har en kvinde tjent 87,75 kr.

Det er desværre gået den forkerte vej.

Året før var løngabet 11,37 %. Løngabet er altså forøget med 0,88 %, hvilket ikke er så lidt endda. Flere års fremskridt er ”slået tilbage”. Det skal bemærkes, at løngabet på landsplan også er gået den forkerte vej.

Hvad grunden er til løngabets størrelse og forøgelse, drøftes nu i 3F's Ligestillingspolitiske udvalg og grupper. Mulighederne

er flere: at den lave ledighed har betydet, at langtidsledige og etniske minoriteter, især kvinder, er kommet ind i meget lavtlønnede job. En mulighed er også, at efterspørgslen i den mandsdominerede byggesektor har været så stor, at lønningerne er presset i vejret. Eller Corona-pandemien har en betydning, vi ikke lige kan få øje på.

Løngabet i 3F's grupper

Ligesom i tidligere Løngabsundersøgelser er løngabet meget forskelligt i 3F's grupper.

Løngabet er IKKE steget i Industrigruppen, hvor det sidste år var 8,31 %. Stigningen er størst i Byggegruppen (11,31 %) og i Den Grønne Gruppe (8,51 %). Den Offentlige Gruppe, der sidste år havde det største løngab (11,87 %), er nu overhalet af Byggegruppen.

Gruppe	Løngab i pct.
Byggegruppen	13,44
Grøn gruppe	10,86
Industrigruppen	7,47
Offentlig gruppe	11,95
Privat service	7,10
Transportgruppen	9,79

Indkredsning af Løngab for homoseksuelle

3F har intensiveret arbejdet med LGBT+ ligestilling i de sidste to kongresperioder.

Undersøgelser gennemført af 3F, LO, FTF og andre fagforeninger viser betydelige udfordringer for LGBT+ personers trivsel på arbejdsmarkedet. Der har ikke tidligere været målt på, om LGBT+ personer (indirekte eller direkte) er udsat for løndiskrimination. Udenlandske undersøgelser har peget på, at der kunne være et løngabsproblem og i 2022 gennemførte Dansk Magisterforening en undersøgelse, der tyder på, at homoseksuelle mænd gennemsnitligt tjener mindre end deres mandlige heteroseksuelles kolleger, men at homoseksuelle kvinder gennemsnitligt tjener forholdsvis mere end deres heteroseksuelle kvindelige kolleger.

Ovenstående har foranlediget af, at 3F's Ligestillingspolitiske udvalg besluttede sig for at indkredse en måling blandt egne medlemmer.

Tilgængelige data er personer i et registreret parforhold. Det er naturligvis ikke et retvisende billede, men det bedst opnåelige. F.eks. er der mange homoseksuelle, der IKKE er i et registreret parforhold.

Formodentlig langt flere. Men vi tillader os at antage, at det er en reel indkredsning af en statistik, som er bedre end ingenting. En statistik, der kan give os en ide om en evt. løndiskrimination.

Løngabet er udregnet som en procentdel af den gennemsnitlige løn for personer, der er gift med en person med en anden type cpr-nummer.

Da tallene er små, er der mange grupperinger, der af diskretionshensyn, ikke må opgives. Men resultatet peger altså i samme retning som DM's undersøgelse.

Opdeling på 3F's grupper	Løngab i pct. for kvinder gift med kvinder	Løngab i pct. for mænd gift med mænd
Bygge	-	-
Grøn	-	-
Industri	-5,51	3,95
Offentlig	-4,45	7,20
Privat service	-	-
Transport	-7,01	-0,13

Opdeling på OK-arbejdsområder, der kan måles på	Løngab i pct. for kvinder gift med kvinder	Løngab i pct. for mænd gift med mænd
Medlemmer, ikke del af den private OK	-4,91	8,00
Jern- og Metal-området	-6,16	-

Løngabet indenfor 3F's arbejdsområder

3F's grupper har flere forskellige fag og overenskomster. De fleste fag er mandsdominerede, nogle er kvindedominerede og nogle få er rimeligt kønsblandede.

Uanset kønsfordeling i et fag gælder naturligvis, at lønnens størrelse ikke må være begrundet i køn.

Der er derfor udarbejdet en løngabsstatistik indenfor 3F's arbejdsområder, som 3F's grupper har fundet det interessant at få belyst.

Der er altså, populært sagt, en mindre sammenblanding af "pærer" og "æbler" i nedenstående statistik end i dem overfor.

Som tidligere nævnt er der kommet større og større krav til diskretion, og der bliver derfor færre og færre tal, vi kan få lov at få frem.

Område	Løngab i pct.	Område	Løngab i pct.
Agro Industrien	19,13	Catering Off Shore-området	9,79
Anlægsgartnerområdet	11,16	Chaufførområdet	12,14
Asfaltområdet	-	Diskretioneret	-9,41
Beklædnings- og tekstilområdet	19,34	Emballage- og grafisk	11,58
Benzin- og oliechauffører	-	FTZ-området	-
Bryggeri og mineralarbejdere	-1,10	Fiskefiletfabrikker	10,68
Bude	-	Fjerkræ	10,98
Buschauffører	5,37	Gartneri og planteskole	6,36
Bygge- og anlægsområdet	12,44	Glasområdet	-
Bygge- og anlægsoverenskomsten	-	Gulvområdet	-
Byggegruppen	-	Handicaphjælperområdet	-
Byggeriområdet	7,22	Hotel- og Restaurations-området	4,63
Bygningsområdet	19,88	Håndværk og Industri	10,62

Område	Løngab i pct.	Område	Løngab i pct.
Ikke del af den private OK	11,84	Privat service, hotel og restaurationsområdet	13,59
Industriområdet	8,18	Procesindustrien	4,05
Isoleringsområdet	-	Redning m.m.	10,09
Jern og Metal	8,76	Rengøringsområdet	11,45
Jordbrug	10,98	Skovbrugsoverenskomsten	-
Kantineområdet	6,92	Sømænd	-
Lagerområdet	14,33	Teknik, el og VVS	-
Lufthavnsområdet	17,78	Terminal DMA	-
Mejeriområdet	8,24	Træ- og møbelområdet	6,76
Murer- og murerarbejdsmandsområdet	24,80	Turist og Taxachauffører	1,46
Plast og hornindustrien	9,95	Vaskeriområdet	9,58
Postområdet	3,88	Vikarer	5,86
		Vinduespolerer	-

Som det ses af statistikken, er der meget stor forskel på løngabet indenfor de forskellige arbejdsområder. Det spænder fra -1,1 til 24,80 %.

Det er værd at bemærke, at det kun er på ét arbejdsområde, at kvinder tjener mere end mænd, og at det kun er 1,1%. Lige som tidligere år er murer-området med et meget stort/største løngab.

Det er værd at bemærke, at det kun er på ét arbejdsområde, at kvinder tjener mere end mænd, og at det kun er

1,1 %

Løngabet fordelt på udvalgte fag/overenskomster

For at komme et lag dybere er løngabet også undersøgt indenfor konkrete fag, det vil sige med overenskomstjobkoder.

Som det fremgår, er løngabet størst blandt tømrere. Her er der med et løngab på 20,94 % virkelig god grund til at analysere, hvordan det kan fremkomme.

Overenskomst- jobkode:	Løngab i pct.
Buschauffør	2,83
Chauffør	12,02
Diskretioneret	-
Gartneri	11,75
Gastronomer	4,52
Jordbrug og fiske- riopdræt	13,65
KL-rengøring	1,37
Murer	-
Other	10,46
Redder	9,60
Rengøring	6,78
Specialarbejdere	7,70
Tagdækkere	-
Taxa	5,58
Tjenere	7,93
Tømrer	20,94

Afrunding

Det forventes, at et EU-direktiv om lønåbenhed vedtages i februar 2023.

Der vil derfor komme nye og fælles måder at udarbejde kønsopdelte statistikker på inden længe og i hvert fald inden 2026.

3F vil følge implementeringsarbejdet nøje og det vil formodentlig give anledning til nye og bedre måder at synliggøre løngab på.

I 3F's tidligere løngabsundersøgelser har der også været angivet kønsopdelingen på de enkelte fag. Da åbning af det kønsopdelte arbejdsmarked opprioriteres i 3F's kongresperiode 2022-2025, udgives i kongresperioden en særlig "pjece/notat" om dette og statistikkerne udelades her.

Bilag

1. Datagrundlag

3F's medlemmers cpr-numre er grundlaget for Danmarks Statistiks kørsel. Danmarks Statistik har som udgangspunkt modtaget 251.566 cpr-numre.

Fem cpr-numre var ugyldige. Der beregnes kun løngab på virksomheder med minimum 10 fuldtidsansatte (Mange 3F-medlemmer er ansat i mindre virksomheder).

En person kan optræde flere gange pr. år. Det sker, hvis personen enten skifter arbejde eller får en ændret løn.

Ovenstående betyder, at der i alt i løngabsstatistikken indgår lønoplysninger for 169.287, hvilket er for 141.867 unikke personer. Der er altså godt 25.000, der har skiftet arbejde eller haft et karriereskift og derved fået en ændret løn.

Det er timeløn, der beregnes løngab af og der bruges den standardberegneede timefortjeneste. Det er uanset, om man er på deltid eller fuld tid eller har flere job.

Det vil sige, at hvis en person har haft et 30-timers job og et 15-timers job i samme

periode, vægtes de to standardberegneede timefortjenester ud fra antallet af timer, personen har arbejdet.

2. Om Standardberegnet timefortjeneste (Danmarks Statistiks hjemmeside)

Generel beskrivelse:

Den standardberegneede timefortjeneste er det lønbegreb, som kommer tættest på den løn, som er "aftalt" mellem arbejdsgiver og lønmodtager. Lønbegrebet fortæller, hvad en lønmodtager har fået i løn pr. time, lønmodtageren har aftalt at arbejde, uagtet hvor mange dage lønmodtageren er syg eller arbejder ud over det, som er aftalt.

Detaljeret beskrivelse:

Standardberegnet timefortjeneste i kr.

Standardberegnet timefortjeneste er standardfortjenesten sat i forhold til de standardbetalte timer.

For at komme frem til den standardberegneede timefortjeneste skal standardfortjenesten sættes i forhold til de timer, hvori den er optjent. Nogle dele af fortjenesten optjenes udelukkende i de timer, hvor

lønmodtageren er på arbejde, andre lønkomponenter optjenes også under fravær, og andre optjenes også i forbindelse med overarbejde. I modsætning til fortjeneste pr. præsteret time kan man i opgørelsen af den standardberegnete timefortjeneste ikke nøjes med at anvende ét antal timer.

Den standardberegnete timefortjeneste er det lønbegreb, som kommer tættest på den løn, som er "aftalt" mellem arbejdsgiver og lønmodtager. Lønbegrebet fortæller, hvad en

lønmodtager har fået i løn pr. time, lønmodtageren har aftalt at arbejde, uagtet hvor mange dage lønmodtageren er syg eller arbejder ud over det, som er aftalt.

Standardfortjenesten er således fortjenesten fratrukket betalinger for overtid og fravær og indeholder grundløn, genetillæg, personalegoder, uregelmæssige betalinger, pensionsbidrag, ferie- og søgnehelligdagsbetalinger samt den særlige feriegodtgørelse.

Fastlønnede i den offentlige sektor:

Standardberegnet timefortjeneste =
 (Grundløn mv. + Ferie- og søgnehelligdags-
 betaling)/(Betalte timer - Fraværstimer
 - Overarbejdstimer) + (Personalegoder +
 Uregelmæssige betalinger + Pensionsbi-
 drag + Særlige feriegodtgørelse)/(Betalte
 timer - Overarbejdstimer) + (Genetillæg/
 Betalte timer).

Timelønnede i den offentlige sektor:

Standardberegnet timefortjeneste =
 (Grundløn mv. + Ferie- og søgnehelligdags-
 betaling)/(Betalte timer - Fraværstimer
 - Overarbejdstimer) + (Personalegoder +
 Uregelmæssige betalinger + Pensionsbi-
 drag)/(Betalte timer - Overarbejdstimer)
 + (Særlig feriegodtgørelse + Genetillæg)/
 Betalte timer.

Fastlønnede i den private sektor:

Standardberegnet timefortjeneste =
 (Grundløn mv. + Ferie- og søgnehelligdags-
 betaling)/(Betalte timer - Fraværstimer
 - Overarbejdstimer) + (Personalegoder +
 Uregelmæssige betalinger + Særlige ferie-
 godtgørelse)/(Betalte timer - Overarbejds-
 timer) + (Pensionsbidrag + Genetillæg)/
 Betalte timer.

Timelønnede i den private sektor:

Standardberegnet timefortjeneste =
 (Grundløn mv. + Ferie- og søgnehelligdags-
 betaling)/(Betalte timer - Fraværstimer
 - Overarbejdstimer) + (Personalegoder +
 Uregelmæssige betalinger)/(Betalte timer
 - Overarbejdstimer) + (Pensionsbidrag +
 Særlig feriegodtgørelse + Genetillæg)/
 Betalte timer.

1. Populationer:

Lønmodtagere i den private og de offentlige sektorer

I populationen indgår alle lønmodtagere, der har et fast ansættelsesforhold og er ansat på normale vilkår. Med fast ansættelsesforhold menes, at der skal være tale om en lønmodtager, hvor ansættelsesforholdet varer mere end én måned, og hvor den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer.

Ovenstående betyder, at følgende grupper ikke indgår i populationen:

- Lønmodtagere, der aflønnes efter en usædvanlig lav sats som følge af handicap eller lignende
- Lønmodtagere, der er rent provisionsaf-lønnede
- Lønmodtagere, der ikke er beskattet efter de almindelige betingelser i Danmark, herunder f.eks. sømænd ansat på skibe under internationale skibsregister
- Udlændinge, der arbejder i Danmark, men beskattes efter hjemlandets regler
- Udstationerede danskere, der aflønnes efter lokale regler. Danskere beskæftiget i udlandet, som aflønnes og beskattes efter de normale regler i Danmark, er omvendt med i statistikken.

Yderligere afgrænsning for den private sektor: lønmodtagere ansat i landbrug og fiskeri samt i virksomheder med en beskæftigelse svarende til 9 eller færre fuldtidsbeskæftigede indgår ikke i populationen, medmindre den enkelte arbejdsgiver frivilligt har indberettet til statistikken.

Yderligere afgrænsning for stat, kommuner og regioner: vederlagslønnede, særligt aflønnede, værnepligtige, ph.d.-studerende, visse timelærere og studentermedhjælpere, elever og unge under 18 år indgår ikke i populationen.

At populationens størrelse eventuelt ændrer sig fra år til år, skyldes ikke nødvendigvis, at der er flere eller færre personer med i statistikken, men derimod, at der optræder styrebrud i registreringen af de enkelte personer, således at den samme person optræder flere gange i samme år (det vil sige flere records), men med kortere ansættelseslængder i hver record.

3F

Fagligt Fælles Forbund
Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300
www.3f.dk